

nr.2
2023

IUSBÄRAREN

UTGIVEN AV JURIDISKA FÖRENINGEN VID STOCKHOLMS UNIVERSITET SEDAN 1959

■ KONST

Kopplingen mellan konst och juridik

■ GATUJURISTERNA

Hur är det att processa i domstol som student?

■ JÄMSTÄLLDHET

Hur jobbar advokatbyråerna?

■ BYRÅLIV

Hur är det att jobba som bitis respektive sommarnotarie?

s.20

I DETTA NUMMER

Chefredaktörens krönika 3
 Ordförande har ordet 4
 Konst och juridik 5
 Möt Gatujuristernas processgrupp 12
 Text om Sudan 18
 Krönika om FN 19
 Välklädd i värmen 20
 Att jobba som sommarnotarie 21
 Att jobba som biträdande jurist 23
 Varför vill jurister byta jobb? 25
 Hur jobbar Lindahl med jämställdhet 26
 Hur jobbar Vinge med jämställdhet 27
 Hur jobbar Delphi med jämställdhet 28
 Bokrecension #metoo 29
 Krönika om besparingar 30
 Fråga arbetsrättaren 32
 Nyhetsnotiser 34

iUSBÄRAREN ges ut av Juridiska Föreningen vid Stockholms universitet. Utgivning sker fyra gånger per år och tidningen skickas kostnadsfritt till alla studenter vid Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet samt till alla anställda på Juridicum vid Stockholms universitet. Även utvalda advokatbyråer, myndigheter och bibliotek erhåller tidningen kostnadsfritt.

ANSVARIG UTGIVARE
 Carl Spets
 carl.spets@jurstud.com

CHEFREDAKTÖR
 Tiemon Okojevohl
 chefred@jurstud.com

INFORMATIONSSSEKRETERARE JF
 Freja Unge
 infosek@jurstud.com

GRAFISK FORM OCH LAYOUT
 Jill Wallentin
 mail@jillsmat.se

ANNONSBOKNING
 Rickard Algotsson
 annonsansvarig.iusbaren@jurstud.com

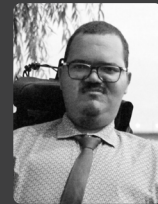
TRYCK
 Dixax AB, www.dixa.se

OMSLAGSFOTO
 Rickard Algotsson

ADRESS
 Frescativägen 16
 114 18 Stockholm

Redaktionen förbehåller sig rätten att skära i eller refusera insänt material. För icke beställt material ansvarar ej. I tidningen gjorda uttalanden är endast om så anges att betrakta som JF:s eller iUSBÄRARENS ståndpunkt.

Redaktionen

TIEMON OKOJEVOH
 Chefredaktör,
 Skribent

SIMON NAPOLÉON TELL
 Skribent

DAVID MUNCK
 Alumniskribent

CRISTINA BLIXING
 Skribent

ENNI ZANDER
 Skribent

HARRI KORHONEN
 Skribent

JILL WALLENTIN
 Art Director,
 formgivare

Sommar, sol och iusbäraren!

PÅ badstranden. I hängmattan. Med en glass i handen och med solglasögon i ansiktet. Ja, för ovanlighetens skull hälsar jag er varmt välkomna till ett iusbäraren som kommer ut mitt i sommaren. Något senare än vanligt för att vara årets andra nummer, men med desto somrigare innehåll. Dessutom kanske den trogne prenumeranten lägger märke till att vi har nytt papper till den fysiska upplagan. En uppfräschning som känns modern och som jag hoppas att ni som läser oss fysiskt kommer att uppskatta.

Faktumet att vi kommer ut mitt i sommaren avspeglar sig också innehållsmässigt. I numret bjuder vi bland annat på en text om hur det är att vara sommarnotarie signerat vår samarbetspartner Roschier. På samma tema har redaktionen Cristina skrivit en text om förväntade klädkoder på sommarnotariaten. Perfekt läsning för er läsare som knegar på hos byråer och domstolar ute i sommarhettan.

Förutom detta så har vi i numret även en artikel om konstens koppling till samhällsfrågor i allmänhet och juridiken i synnerhet. Ska jag vara ärlig så trodde jag knappt att det fanns någon koppling mellan abstrakta utställningar i en konsthall och snustorra och detaljerade lagrum. Men efter att ha hängt med vår skribent Enni till konsthallen Accelerator där vi träffade den konstnärlige ledaren Richard Julin och styrelseledamoten, tillika professorn i miljö rätt, Jonas Ebbesson, förändrades

min syn på detta. Trots att konst och juridik är olika saker inser jag nu att det finns rätt mycket kopplingar fenomenen emellan. Mer om detta i Ennis synnerligen intressanta artikel.

Till sist vill jag också tipsa om att läsa om mitt möte med Gatujuristernas processgrupp. Gatujuristerna är verkligen en imponerande organisation som ger rådgivning åt socialt utsatta grupper, rådgivning utförd av enbart juriststudenter dessutom. En fantastisk möjlighet att få öva klientkontakt redan under studietiden. Sedan en tid tillbaka jobbar organisationen även med domstolsprocesser inom viss socialrätt. Men hur är det egentligen att processa i domstol som student? Detta hade jag ett samtal om med tre eldsjälur från processgruppen.

Så klart finner ni även mycket annat i detta sommarnummer. Jag hoppas ni får en härlig och avkopplande läsning i svalskande sommarskugga!

TIEMON OKOJEVOH
 chefredaktör

Annonsera i iusbäraren?
 annonsansvarig.iusbaren@jurstud.com

En solig paus

ÄNTLIGEN har vi nått fram till sommarlovet! Efter en intensiv termin fylld av lagar, rättsfall och juridiska resonemang är det nu dags att ta en välförtjänt paus och njuta av de varmare dagarna som kommer.

Några av oss har precis skrivit tentamen i statsrätt och därmed avslutat den första terminen på juristprogrammet. Andra har blivit godkända på sitt examensarbete och är färdiga med studierna. Oavsett vilket hoppas vi att det gångna året har varit givande och lärorikt.

De studenter som har läst den tredje terminen har kanske märkt att vissa seminarier har ägt rum på Juristernas hus, närmare bestämt i Wallenbergsalen. Föreningen ser fram emot att fortsätta hyra ut den nyrenoverade salen till Juridiska institutionen under höstterminen!

Men låt oss inte bara minnas studierna. Vi har haft gott om tillfällen att ha kul tillsammans! Fester, sittningar och pubar har gett oss möjlighet att bygga starka band och skapa minnen som vi kommer att bära med oss långt efter att examensbevisen är i våra händer. Dessa stunder av gemenskap och glädje är en viktig del av vår studietid och hjälper oss att balansera det hårda arbete som vi juriststudenter lägger ner på studierna.

Nu när sommaren är här är det dags att få en välbehövlig paus och tid för återhämtning, men också få tid för reflektion. Oavsett om ni planerar att resa till exotiska destinationer, eller spendera hela sommaren med att jobba hoppas vi att ni får tillfälle att komma bort från studierna och kommer tillbaka med laddade batterier till höstterminen.

Så – vad ser vi fram emot i höst? Vi kommer att välkomna nya juristuds med

JF:s ordförande Alexandra Jensen och vice ordförande Carl Spets

ett nytt koncept för fadderiet, under Juristdagarna kommer vi få möjlighet att träffa och nätverka med framtida arbetsgivare och Juridiska Föreningens årsbal äger som vanligt rum i slutet av november.

Till dess önskar vi, ordförande Alexandra Jensen och vice ordförande Carl

Spets, er en fantastisk sommar och ser fram emot att träffa er i höst igen!

TEXT Alexandra Jensen, Ordförande
Carl Spets, Vice ordförande

FOTO Privat

Professor Jonas Ebbesson och konstnärlige ledaren Richard Julin

Den harmoniska korsningen: Att utforska sambandet mellan juridik och konst

JURIDIK OCH KONST, två till synes distinkta discipliner, har flätats samman på komplexa och fascinerande sätt genom historien. Medan juridiken förkroppsligar regler och strävan efter rättvisa, representerar konst det kreativa uttrycket av mänskliga upplevelser och känslor. Även om dessa sfärer kan verka olika, delar de en djup koppling som formar samhället, utmanar normer och främjar en djupare förståelse av det mänskliga tillståndet.

KONSTNÄRLIGA uttryck har länge fungerat som ett kraftfullt medium för att reflektera och kritisera rättsliga och sociala system. Konstnärer har använt olika former av konst; målningar, skulpturer, litte-

ratur, teater och musik, för att belysa orättvisor, ojämlikhet och behovet av reformer. Konst fångar ofta kärnan i samhälleliga kamper, förstärker marginaliserade röster och avslöjar bristerna inom de juridiska ramarna. Genom sitt

arbete ifrågasätter konstnärer rådande sociala konstruktioner, vilket inspirerar till viktiga samtal och banar väg för juridisk förändring.

Accelerator, Stockholms universitets konsthall, är Sveriges enda universitetsplacerade konsthall. De erbjuder utställningar i stor bredd. Accelerators konstnärliga ledare Richard Julin berättar passionerat om deras arbete:

”Vi är i universitetets termer en plats som samverkar med samhället. Vi skapar utställningar med samtidskonst där vi försöker identifiera brinnande samtidsfrågor och det är mitt yttersta ansvar att finna konstnärer av kvalitet som arbetar med dessa. Utställningarna är ett sätt att locka framför allt en all-

Från utställningen World Expo, Exposition Universelle på Accelerator

mänhet hit, men även såklart studenter samt personal och forskare här på universitetet. Oavsett vilken disciplin, om man pluggar eller är arbetsaktiv, har vi som mål att producera konst som inspirerar—vilket kanske förvisso är syftet med de flesta konsthallar. Vad som skiljer oss från andra konsthallar i Sverige är dock just att vi befinner oss här på universitetet. Det vi gör kring utställningarna, kontextualiseringen där vi pratar om konsten och samtiden, gör vi väldigt ofta i samarbete med forskare på universitetet. Ett exempel som jag gillar att ta upp är ett samarbete mellan en norsk konstnär som heter Signe Johannessen och forskaren Christina Fredengren vid Arkeologiska institutionen på Stockholms universitet, vilket resulterade i ett verk där en föreläsning, själva forskarens ord, övergår till en slags dans. Verket skapade en sömlös övergång från forskarens tankar till en immersion i konsten, vilket gjorde att man inte bara kunde höra och förstå utan också känna.”

Att just känna sig fram i samtida dis-

kussioner i samhället är ett bra sätt att undvika det monotona inom juridiken. Korsningen mellan konst och juridik skapar en slags öppenhet som är nödvändig för att man ska kunna förstå sin omgivning och hur den bör regleras. Konstnärer lyfter saker som väcker nya idéer som i sin tur gör att positioner förflyttas, och det är ifrågasättandet av positioner som aktiverar parallellerna mellan lag och flytande samhällskonstruktioner. Våra professorer på juristprogrammet lyfter ofta att vi inte ska fastna i lagtexten, utan att vi ska angripa situationen med olika perspektiv. Jonas Ebbesson, professor i miljö rätt och tidigare dekan för Juridiska fakulteten, är inget undantag. Han tycker att Accelerator är en plats för att öppna ögonen för någonting nytt, en plats som visar på det dynamiska i samhället—vilket är något som studenter behöver inse, inte bara i sina studier utan även på framtida arbetsplatser:

”Vi vill ha jurister som kan tänka själva och ifrågasätta. Visst kan konsten vara estetiskt skön, men den utmanar

också. Den har fått mig att ibland förstå saker på ett annat sätt och har fått mig att upptäcka saker som jag tidigare inte känt till. Motivationen till denna konsthall är att konstnärerna, tillsammans med universitetets forskare, inspirerar och hjälper till att skapa en atmosfär där studenter, forskare och andra kan utvidga sin nyfikenhet och sina kunskaper. Vi har över 50 000 studenter här på universitetet, så varför inte använda lokalen som en mötesplats för utveckling? Kanske arrangera evenemang inom Juridiska Föreningen eller anordna föreläsningar och seminarier. Att diskutera och reflektera är stimulerande och utmärkt undervisning. Vi vill aldrig att utbildningen står stilla, utan vi vill tänka nytt. Konsten här är intressant och den triggjar någonting. Vad förhåller sig juridiken egentligen till och vad får den för konsekvenser?”

Och självklart förhåller sig juridiken till en mängd olika områden. Det kan till exempel handla om minoriteters rättigheter, språkrättigheter, psykologi, eller miljö rätt. Jonas fortsätter:

Två nyfikna redaktionsmedlemmar i den virtuella världen

Från utställningen World Expo, Exposition Universelle på Accelerator

”Det finns exempel på hur konst har påverkat juridiken på miljörättsens område. På 1800-talet var landskapsmålningar populära i USA och Europa. De skildrade jättefina områden och utsikter, vilket kom att påverka inrättandet av de första naturreservaten i USA. Konstverken var ofta överdrivna och väldigt dramatiska, med stora berg och vattenfall. Det såg vi även i svensk konst från den tiden. När den första svenska naturskyddslagstiftningen kom i början av 1900-talet så var den formulerad på så sätt att den skyddade just det unika och dramatiska i landskapet. Det var lite som «Nils Holgerssons underbara resa», där de unika och specifika landskapen skildras. Konsten bidrog här till att naturmiljön skyddades och hur den skyddades. Det är ett bra exempel på hur konstnärlig gestaltning påverkar vårt förhållande till omgivningen.”

På så sätt kan konsten vara livsförändrande. Den lyfter fram det vardagliga och spetsar till tankesättet. Universitet har ändå kravet att främja

ett demokratiskt samhälle och där det finns risk för uteslutning kan konsten lyfta fram olika ideal och visa behovet av ett brett skydd. Dock får man inte glömma att beakta konsten kritiskt, precis som det finns delar i samhället som bör ifrågasättas—utan kritik blir det totalitärt.

Richard lyfter ett exempel som visar på hur konsten kan ifrågasätta det självklara: ”Jag har tidigare samarbetat med en konstnär som skapade 3D-printerobjekt. Han hade under en längre tid fört diskussioner med sin familj, som flydde från Iran, om vad de hade i sitt hem och vad de var tvungna att lämna. Alla familjemedlemmar hade olika prioriteringar om vad som var viktigast och olika uppfattning om hur saker såg ut. Det fanns mer specifikt en vas som de argumenterade om—vad den hade för form och färg etc. Alla kom ihåg den på olika sätt. Någon sa att den var rosa, någon annan att den var blå och så vidare. Till slut kom de ändå överens om en vas som de alla var nöjda med, vilket ledde till

det slutgiltiga konstverket. Konstverket handlade om minnen, men också olika perspektiv.”

Det är viktigt att förstå att alla ser saker på olika sätt och även om juridiken kan tros säga det motsatta, så är rätt och fel faktiskt ofta en gråzon.

Tänk dig att du går in i en tom konsthall. Det första du möter är ett barn som kommer fram och säger: ”Kan inte du förklara för mig vad framsteg är?” En ganska omtumlande fråga eller hur? Precis detta fick Jonas uppleva på en av de första utställningarna på Accelerator.

Så vad är egentligen framsteg? Det är nog någonting alla professorer och studenter på universitetet har olika uppfattningar om. Det finns inget rätt eller fel. Pluggtiden är stressig och det är svårt att veta vad som förväntas. Det finns som bekant en stor prestationsångest på juristutbildningen, vilket gör det ännu viktigare att stanna upp och verkligen reflektera över vad just framsteg är.

För en del kanske det innebär toppbetyg, men för andra kan det cirkulera

mer kring inre kunskap eller kanske överraskande framtidsaspekter.

Likt konsten bör man inte binda sig vid det ena eller det andra, utan man bör göra det man känner för just nu—vilket självklart kan komma att ändras. Jag säger inte att man ska bryta mot lagen, men det skadar aldrig att utforska gränser. Varken konsten eller lagen är skraddarsydd.

Dock kan det vara svårt att binda sig till någonting överhuvudtaget. Man kan känna sig vilsen och orolig över sin tillvaro. Richard säger:

”Tillvaron i världen har länge varit orolig, med pandemin och krig etc, så det är inte konstigt att man lätt missar de mindre sakerna. Man blir distraherad av världsläget och hinner inte ens prata om hur psykiskt dåligt många individer mår. Det växer här fram många frågeställningar som en kommande konstnär har valt att adressera.”

Lisa Tan har sammanställt en utställning som heter Dodge and/or Burn, vilken öppnar 16 september här på Accelerator. Logiken i utställningen har sin grund i en illustration av den berömda brittiske neurologen och författaren Oliver Sacks. Utställningen fokuserar på just ohälsa och utbrändhet och konstnären tittar på korsningen mellan nervsystemet och det inre som ett sätt att förstå konsten, krisen och jagets bildning.

Jonas utvecklar: ”Siffrorna på ohälsa bland studenter är höga. Det är en aktuell fråga, självklart för studenternas välmående, men också för andra intressanta samhällssvårigheter. Till exempel vilka rättigheter man bör ha på arbetsplatsen eller vilka mänskliga rättigheter man bör ha i allmänhet.”

Detta är långsiktiga frågor som förändras i takt med större samhällshändelser, men också den enskilda individens tycke. Att se in i framtiden kanske inte är lätt, men det är både lustfyllt, provocerande och inspirerande.

Framtiden är osäker, det går inte att undvika. Likaså är lagstiftning på vissa områden svajig eftersom man ännu inte har kommit fram till hur man ska reglera en del rättigheter. Om man ser på lång sikt, även väldigt aktuellt nu, så är AI-tillverkning av konst dåligt reglerad. Accelerator planerar redan utställningar inför år 2025-26 och vem vet vad som kan dyka upp där—undrar om juridiken då har hunnit ikapp med samhällsutvecklingen? För tillfället är det juridiskt väldigt klurigt att veta var gränsen mellan människa och AI går och huruvida vissa verk bör få upphovsrätt och patenträtt. Är det människan som har rätt till skydd, eller själva verket i sig? Fall i domstol om ny höjd på verk blir alltmer vanligt och det uppstår fler och fler frågor om det faktiskt är en kränkning eller om det helt enkelt tillför en ny dimension. Vem äger verket och hur får andras konstverk användas? Det finns så många obesvarade frågor och inga tydliga svar. Framtida beslut, likt alltid inom juridiken, kräver en komparativ metod, vilket innebär att alla olika perspektiv måste beaktas.

Konsten är bara en del av pusslet, men jag vill argumentera att det är en väldigt viktigt del. Kopplingen mellan juridik och konst är en symbiotisk och dynamisk relation som format samhällen, utmanat normer och underlättat viktiga samtal om rättvisa. Konsten fortsätter att utvecklas och om det juridiska landskapet påverkas därefter,

kommer samspelet mellan dessa discipliner att förbli en källa till inspiration, kritik och transformation. Genom att känna igen och uppskatta denna koppling kan vi förstå och uppskatta den djupgående inverkan som lag och konst har på våra liv och världen omkring oss.

TEXT Enni Zander

FOTO Rickard Algotsson, Privat,
Jean-Baptiste Béranger

Vill du bli en i teamet?

Våra klienter och uppdrag är olika, och det måste vi också vara. Därför söker vi alltid medarbetare med olika förmågor och perspektiv, som kan gå utanför sin komfortzon för att leverera de mest innovativa och effektiva lösningarna på våra klienters mest komplexa problem. Hela vår verksamhet vilar på grundidén att vi mår och presterar som bäst när vi har gemensamma mål att uppnå.

Tillsammans har vi skapat oss en självklar plats i samhällets och näringslivets största händelser. Vill du vara med?

[MANNHEIMERSWARTLING.SE/KARRIAR](https://mannheimerswartling.se/karriar)

Hur är det att domstolsprocessa redan som student?

ATT FÅ PROCESSA I DOMSTOL är något som de flesta juriststudenter kanske förknippar mest med tiden efter juristprogrammet. Sedan 2021 har dock organisationen Gatujuristerna en processgrupp där juriststudenter bland annat får möjligheten att biträda socialt utsatta människor i domstol. Chefredaktör Tiemon Okojevoh tog ett samtal med Laura Sawai, Björk Markström och Karin Sandberg från processgruppen och bad dem berätta mer om deras verksamhet.

Hallå processgruppen! Berätta gärna lite om Gatujuristerna generellt som organisation.

Laura: Vi är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation bestående av enbart juriststudenter och som startade 2005. Vår primära verksamhet är rådgivning där vi finns ute på plats på olika anläggningar runt om i Stockholm en gång i veckan och ger juridisk rådgivning under en till två timmar. Anledningen till att vi finns ute på anläggningar och att klienterna inte kommer till oss är för att vi vill sänka tröskeln till att få juridisk rådgivning så att vi finns där våra klienter finns. Vår anmälningsgrupp är främst socialt utsatta och

hemlösa och vi är ungefär 200 rådgivare som är fördelade på olika ställen. Nu på sistone har vi utökat vår verksamhet till att finnas också i Lund. Sedan tidigare finns vi i Stockholm och Uppsala och vårt mål på lång sikt är att vi ska finnas överallt där det finns ett juristprogram i hela landet.

Vad är det för typ av rådgivning som ni brukar ge? Är det inom något speciellt rättsområde?

Laura: Det skiljer sig lite mellan de olika anläggningarna. Vi har ett samarbete med Stadsmissionen och Frälsningsarmén, och på de anläggningarna samt på

vissa låg tröskel-anläggningar så är det mycket socialrätt och familjerätt. Sen har vi medborgarkontoren ute i Järvaområdet och där kan det vara lite mer migrationsrätt. Vi sätter egentligen inte några begränsningar på själva rådgivningen, men vi är alltid väldigt tydliga med att vi är juriststudenter och att vi inte kan ta på oss att skriva överklaganden inom någonting annat än socialrätt. Allmänna råd kan vi ge inom alla typer av områden men framför allt är det inom familjerätt, viss avtalsrätt och socialrätt.

Universitetet är ju en väldigt teoretisk värld. Hur ser ni på att som juriststudent gå från den typen av akademisk miljö till att jobba i praktiken med rådgivning till människor som kanske befinner sig i en utsatt situation?

Laura: Generellt sett är det väldigt uppskattat, men vi tar ju in studenter redan från T3 och vi har givetvis förståelse för att det är ett stort steg för vissa. Men vi har alltid någon i gruppen som har varit med förut så man lämnas inte ensam och dessutom har vi introutrubildningar för alla nya rådgivare. Sen kan det nog vara svårt

Karin Sandberg och Björk Markström från processgruppen

i början för många nya rådgivare och det kanske kan ta någon gång innan man blir varm i kläderna. Men det är väldigt uppskattat och många nya tycker att det är kul att man får använda juridiken på ett helt annat sätt än man är van vid.

Berätta gärna mer om processgruppen. Vad gör ni? Och vad är eran roll?

Laura: Vi startade processgruppen 2021 och det var för att vi såg ett behov av uppföljning. Det var många som kom till oss och behövde lite längre hjälp med överklaganden och ombud i domstol. Då startade vi processgruppen för att ha en verksamhetsgren som kunde ha hand om just den typen av ärenden. I gruppen jobbar vi lite mer långsiktigt, vi jobbar lite oftare och vi följer våra kli-

enter från det att man kanske har fått ett avslag till att man överklagar till att det kanske blir en muntlig förhandling i domstol.

Björk: För min del så var jag först rådgivare och sen gick jag med i processgruppen i höstas. Jag tyckte att det var väldigt givande just att man kan jobba mer på lång sikt. Då kan man lägga mycket mer tid på att skriva till exempel ett överklagande och får jobba på ett litet annat sätt där man också får en helt annan relation till klienterna, vilket känns väldigt fint. Det är otroligt häftigt att jobba så konkret som student.

Karin: Jag håller med om det. För egen del så gick jag in i processgruppen direkt och jag tycker att det har varit väldigt

givande att göra rättsutredningar från grunden. Jag har erfarenhet från att ha jobbat inom socialtjänsten vilket gör jag ganska ofta förstår vad det handlar om. Men även för mig så kan det dyka upp frågor som jag aldrig har hört talas om tidigare och då måste man verkligen jobba från grunden. Vi börjar rätt ofta på noll och då kanske man måste fundera på vilken lag vi ens har att jobba med. Men det bara att börja leta efter praxis och lagkommentarer och till slut hitta rätt. Man lär sig väldigt mycket och vi har ett väldigt väl fungerande samarbete internt i gruppen.

Det är ju ganska ovanligt att redan under tiden som student processa i domstol. Hur ser ni på den biten?

Laura: I just processgruppen tar vi bara socialrätt och detta är för att vi inte vill försätta klienten i en sämre situation. Utan det får bara vara ärenden som går att söka på nytt igen. Men att få processa i domstol som student är ju en otrolig möjlighet och man lär sig mycket på att få ett sådant ansvar för klienter redan under studietiden. Oftast är klienterna väldigt tacksamma för att någon står bakom dem och att de inte är helt själva. Annars hade de förmodligen fått göra allt ensamma eftersom detta är ärenden inom socialrätten där man typiskt sett inte har någon rätt till ombud.

Björk: I vissa ärenden kan man känna sig lite hjälplös men då det alltid skönt att veta att om vi inte hade varit där så hade personen stått helt själv. Så på så sätt känner man att man kan göra skillnad oavsett vad utgången blir. Sen tycker jag att det har varit ganska läskigt att processa i domstol när man inte har gjort det tidigare. Dock på den enda förhandlingen som jag har varit på hittills så var den domaren väldigt bra och visste vilka vi var samt förklarade allt som hände och var väldigt pedagogisk. Så ofta är det kanske inte så läskigt som man tror.

Karin: Jag håller med och jag vill verkligen trycka på att det är viktigt att vi inte tar sånt som kan ge en negativ effekt för klienten. Hade vi exempelvis tagit familjerätt eller LVU och inte lyckats hade ju det kunnat få oerhörda konsekvenser för klienten, men inom socialrätten som vi tar så rör det sig ofta om beslut som ligger tillbaka i tiden. Ett avslag är redan fattat för en period bakåt och när vi kommer in i bilden har den enskilde redan förhållit sig till avslaget. Lyckas vi ändra beslutet genom vår argumentation är det väldigt positivt men annars är socialrätten uppbyggd så att man, trots ett avslag om till exempel ekonomiskt bistånd eller socialt boende

Laura Sawai från processgruppen

för en viss månad, alltid har rätt att ansöka igen för nästa månad. Den muntliga förhandlingen i förvaltningsdomstol är ju bara ett komplement till det som

redan finns skriftligt. Och ibland har vi faktiskt någonting nytt att tillföra. Annars får förhandlingen mycket av en funktion att personen själv ska få kom-

ma till tals och berätta ur sitt perspektiv, vilket många av våra klienter tycker är positivt.

Vad skulle ni säga är det svåraste med uppdraget?

Björk: Det beror på lite. Ibland kan det svåra vara kommunikationen med klienten, just eftersom många klienter kan vara svåra att få tag på. Det är många som inte har någon adress och där det inte finns några kontaktuppgifter till dem. Sen kan det också vara svårt att förklara det juridiska för personer som kanske inte kan någon juridik och som känner sig orättvist behandlade av staten. Då kan det vara svårt att förklara varför ett beslut blev som det blev eller varför vi argumenterar så som vi gör.

Laura: Ja, många av våra klienter är ju i väldigt utsatta situationer och är kanske inte alltid öppna för vad man har att säga och det kan vara svårt att få tag i dem. Det kan också vara svårt att få fram att vi har gjort vissa juridiska avvägningar och kommit fram till att vi ska argumentera på ett visst sätt. Så mycket av arbetet är att öva klientkontakt. Vi vill ju bara klientens bästa och vi får ju inte argumentera på ett sätt som klienten inte vill att vi ska göra så det är alltid en balansgång där.

Karin: Ja, det kan ju finnas vissa ärenden som vi inte går vidare med och det kan vara svårt för klienterna att förstå varför. Sen precis som de andra så kan vi ibland ha väldigt olika bild av vad som kan vara bra att lyfta fram. Vi kanske tänker argumentera på ett visst sätt medan klienten kanske tänker något helt annat och då får man försöka mötas halvvägs och hitta en bra kompromiss. Så det är väldigt utmanande men också viktigt att mötas på ett bra sätt eftersom klienterna har sin självbestämmanderätt som vi givetvis måste respektera.

Vad skulle ni säga allt det mest givande med uppdraget?

Laura: När man faktiskt får hjälpa någon och klienterna får det som de har rätt till. Det är helt oslagbart när vi lyckas med det.

Björk: Jag tänker att det som är svårt även är det som är mest givande. Just att komma i kontakt med många typer av människor i alla typer av situationer är också det som är så roligt med uppdraget. Men det bästa är känslan av att man faktiskt gör skillnad för en annan människa. Sen är det även att väldigt lärorikt uppdrag där man lär sig väldigt mycket juridik på olika sätt. Som jurist utvecklas man väldigt mycket och lär sig att tillämpa det man har lärt sig under utbildningen i praktiken.

Karin: Det finns ju flera exempel på när vi faktiskt har vunnit, vilket så klart är otroligt givande. Vi hade till exempel ett mål nyligen som vi vann och där domen också meddelades direkt efter förhandlingen, när klienten också var med och fick veta beskedet tillsammans med oss, vilket var en enorm känsla. Men även i de fall där vi inte vinner kan det vara givande eftersom klienten blir väldigt nöjd för att det känns som att någon har lyssnat på dennes åsikter och perspektiv så att de känner att de har fått föra fram sin sak med en genomtänkt argumentation.

Har ni alltid ett tufft utgångsläge eller finns det processer som ni direkt tänker att det här kommer vi vinna? Hur ser ut generellt sett?

Laura: Det är lite blandat, i en del fall märker man redan från början att det kommer bli svårt, men det finns även andra fall där man känner direkt att någonting har gått fel.

Karin: Det är ju ett väldigt tufft klimat inom socialrätten idag. Socialtjänsten

har ganska stora möjligheter att avslå en hel del utan att avvika från lagstiftningen och rättspraxis. Därför tycker jag att det väldigt sällan är helt uppenbara fel som har begåtts, men socialrätten är ju sådan att man väldigt mycket kan vända och vrida på saker och ting. Så vi får försöka tänka att vi istället kan argumentera på ett bättre sätt utifrån samma lagrum som motparten. Sen är det inte alltid som domstolen går på vår linje ändå men jag tycker ändå att vi oftast kan ha en bra argumentation utifrån materialet som vi har.

Björk: Ofta så börjar vi i motvind eftersom det är någon som har ett avslag på en ansökan. Men det behöver inte betyda att det är korrekt beslut och det är ju där vi kommer in i bilden.

Eran motpart i domstolen är ju oftast en myndighet med väldigt mycket resurser som kanske representeras av erfarna jurister som kan rättsområdet i detalj. Hur är det att ha en sådan motpart? Är det alltid David mot Goliat?

Björk: Man får väl tänka att det hade varit ännu mera på det sättet om vi inte hade varit med. Då hade det verkligen varit den enskilde mot den stora myndigheten med jättemånga anställda jurister. Någon som inte har någon juridisk kunskap mot experter. Och då är det ju bra att vi finns på klientens sida för att balansera upp det hela.

Laura: Jag har hört väldigt olika kring myndigheter i det avseendet. Ibland så kan de till och med ge oss tips och vara väldigt snälla. Men det finns även fall där myndigheterna går all in och anlitar byråadvokater för att få sin sak igenom. Så det finns verkligen fall där man känner att man jobbar ännu mera i motvind, men oftast så är de faktiskt ganska schyssta mot oss.

Karin: På en av våra senaste förhandlingar hade de skickat sin kommunjurist som är väldigt högt uppsatt inom kommunen, och ja maktbalansen var ju väldigt rubbad men samtidigt så var det vi som satt på kunskapen om området och hade mest fakta. Så ibland har vi faktiskt fördelar i förhandlingen jämfört med våran motpart.

Skulle ni säga att ni märker i erät uppdrag och den enskilda människan ibland glöms bort i det här stora offentlig-sektor-maskineriet?

Karin: Ja, det skulle jag verkligen säga att vi märker. Det är så lätt att man på myndigheterna glöms bort helhetsbilden och att det i slutändan är en individ som vi talar om. Det är väldigt mycket riktlinjer och direktiv som styr och även om individen kanske inte helt glöms bort så är det ganska mycket åt det hållet ibland. Och det är något som vi även försöker lyfta fram i våra argumentationer, att det finns en individ i slutändan.

Björk: Från början har nog tanken inom förvaltningsrätten varit att var och en ska kunna driva sitt eget case utan ombud, men det tycker jag att vi märker att det inte riktigt stämmer. Det kan vara ganska svårt för individen att orientera sig bland olika myndigheter och beslut. Så det är väldigt tydligt att systemet inte fungerar som det var tänkt från början, Många individer skulle ha svårt att skicka in ett överklagande över huvud taget utan att ha någon slags stöd.

Laura: Det är ju också en stor anledning till att vi yrkar muntlig förhandling, för att rätten ska få chansen att se vem klienten är och att denna på så sätt ska kunna komma till tals. Många av våra klienter skulle inte komma till domstolen om de var helt själva. För det är en ganska tuff sak komma till domstolen helt utan juridisk kunskap och möta

rätten och ens motpart. Så vi ser det lite som vår roll att kunna ge domstolen ett ansikte på människan.

Någonting som ni vill tillägga?

Björk: Jag vill verkligen tipsa studenter om att engagera sig i Gatumjuristerna. Det är otroligt givande, väldigt lärorikt och som rådgivare så tar det inte särskilt mycket tid. Och om man har lite mer tid så finns ju också processgruppen som också är väldigt lärorikt och en bra merit.

Karin: Det är framför allt en fantastisk möjlighet att kunna använda den kunskapen man får på juristprogrammet ute i praktiken, Det gör att man kanske förstår vissa saker på ett helt annat sätt än man gjorde innan. Sen lär man sig väldigt mycket inför framtiden också, kunskaper som kan vara nyttiga att ha inför kommande kurser.

Laura: Sen får man även andra nyttiga erfarenheter så som klientkontakt, vilket är väldigt uppskattat av många och en bra erfarenhet inför framtiden till framtida arbetsgivare. Så det är verkligen en investering att gå med hos oss.

TEXT Tiemon Okojevoh

FOTO s.13 Madeleine Danielsson

FOTO s.14 Privat

TRYGGT

På Cederquist vet vi att jämvikt är avgörande för en långsiktigt hållbar karriär. Det handlar om balans mellan juridisk analys och relationsbyggande, mellan fokus och återhämtning, men också om jämvikt i hur vi utmanar oss själva.

Vi är nämligen övertygade om att en bra, trygg och inkännande arbetsmiljö innebär att du kan ta snabbare steg i din utveckling - och i karriären. Därför är det så vi har det.

Bli vår nya kollega - ansök på: karriär.cederquist.se

CEDERQUIST

Generalernas kamp i Sudan

SUDAN ÄR ETT AV VÄRLDENS 20 FATTIGASTE LÄNDER, men har ändå ett ganska starkt civilt samhälle. Det syntes i slutet av 2018 när chockhöjda priser på basvaror triggade massprotester mot Omar al-Bashir, som var landets diktator under 30 års tid.

ATTA är efter den arabiska våren, med alla nederlag och krig som följde, präglades folkresningen i Sudan av ihållande fredlighet och förankring i lokala kommittéer. Det var en period då man kunde tala högt även om svåra saker, såsom kvinnoförtryck och det etniska våldet i regionen Darfur, berättar Hala al-Karib för Sveriges Radio. Hon är människorättsaktivist i huvudstaden Khartoum och intervjuades nyligen i programmet P1 Konflikt.

Bashir, som är efterlyst av Internationella brottmålsdomstolen i Haag för brott mot mänskligheten i Darfur under 2003-2008, störtades i april 2019. Då hade även militären vänt sig emot honom, dock utan att acceptera fullt civilt styre. Istället formerades i augusti 2019 ett militärt-civilt övergångsråd där de två nu ökända generalerna, Abdel Fattah al-Burhan för den reguljära armén och Mohamed "Hemedti" Dagalo för paramilitära Rapid Support Forces (RSF), knep de högsta positionerna.

Rådet utsåg även den Manchester-utbildade Abdalla Hamdok till premiärminister. Han genomdrev våren 2020 förbud mot kvinnlig könsstympning. Förbudet kan vara svårt att upprätthålla på landsbygden, men är en väsentlig

seger. Under två års tid verkade Sudan gå mot halvdemokrati.

Övergångsstyrets bräcklighet visade sig i oktober 2021 när dess militära del tog makten genom en kupp. Senare hamnade Burhan och Hemedti i luven på varandra, vilket ledde till de väpnade strider som pågått sedan april 2023.

I valet mellan pest och kolera är Hemedti mest blodbesudlad. Han är av Human Rights Watch anklagad för folkrättsbrott i Darfur, där hans milis gjorde smutsjobb åt Bashir-regimen. Därtill bär RSF-trupper ansvar för massakern på över 100 sittande demonstranter i Khartoum den 3 juni 2019, i maktvakuumet efter Bashirs störtande. Att undkomma utlämning till Haag, och att kontrollera Sudans guldexport, tros vara drivkrafter för Hemedti.

Det var dock Burhan som ledde statskuppen 2021. Hans motivering, att det var nödvändigt för att undvika inbördeskrig, framstår nu som grotesk.

Burhan stöds av det starkare grannlandet Egyptens militärregim. Hemedti har mineralaffärer med Ryssland genom den fascistiska Wagnergruppen som härjat i bl.a. Syrien, Ukraina och Centralafrikanska republiken. Han har också försänkningar hos krigsherrar i

Libyen, och hos Förenade Arabemiraten på vars sida RSF deltagit i kriget i Jemen.

Västerlandet är mer intresserat av att evakuera egna medborgare. Erik Vågberg från SIDA:s Sudan-grupp har till exempel berättat om sin dramatiska flykt från Khartoum. Samtidigt är behoven enorma. Redan innan striderna startade var en tredjedel av befolkningen i riskzonen för matbrist.

I skrivande stund har fler än 350 000 flytt från Sudan och minst en miljon har blivit internflyktingar. Artilleristrider rapporteras från landets folkrikaste stad Omdurman.

Man kan hoppas att den relativa frånvaron av etniska, religiösa eller ideologiska motiv gör det svårare för båda generalerna att i längden mobilisera stridsvilliga. Och att Sudans befolkning vårdar minnet av att ha haft en försmak av demokrati.

TEXT David Munck

FOTO Aladdin Mustafa

Vad är FN värt?

VÄRLDEN ÄR EN KONFLIKTFYLLED PLATS. Det har det skett flera stora naturkatastrofer de senaste månaderna, bland annat i Turkiet. FN, Röda korset och övriga NGO:er har fullt upp. Sen självklart det som de flesta av oss tänker på kriget i Ukraina. Har verkligen FN verkat rätt, vad är FN värt?

NU har den senaste eskalationen i Ukrainakriget skett. Ryssland har valt att dels fylla upp en damm till bristningsgränsen för att därefter spränga den så att vattnet gör maximal skada. Detta ger enorma skador för 100 000-tals människor, vars hem spolats bokstavligen bort. Äldre som inte klarar av att klättra upp på tak eller träd drunknar. För att inte tala om skadan miljön tar av detta. En ny hemsk nivå i kriget har nåtts, så kallad ecocide Syftet är uppenbart, att slå mot civila och terrorisera Ukraina så de ska ge upp. Ryssland har vidare hindrat internationella organisationer att komma in och inspektera vad som skett, de är välkomna först 2028.

Genevekonventionen kallas oftast för krigets lagar. Ryssland har i kriget gjort det mer till standard att bryta mot den än att följa den. De ger på sig civilbefolkningen och dödar, våldtar, torterar civila vid upprepade tillfällen. Vi har nog tyvärr bara skrapat på ytan genom vad som skett hittills. Jag bävar för vad som ska komma fram i vad som skett

i till exempel Mariupol. Frågan blir ju vad syftet med Genevekonventionen är när en motpart kan helt och hållet, oftast medvetet, ignorera den? Sânt ska ge konsekvenser, kraftiga sådana. Nu är kriget inte över än och kommer tyvärr inte vara det på ett bra tag. Vad kommer ske när vapnen tystnar och freden läggs sig? Fredsbevarande trupper kommer skickas in och en domstol kommer upprättas för att fälla krigsbrottslingarna.

Varför kan inte FN göra mer nu? Viljan, kompetens och drivet finns bland medlemsnationerna för att få slut på kriget. Det tragikomiska är att FN firar ryska språkets dag samtidigt som Ryssland spränger dammar och bryter mot konventioner och folkrätten i Ukraina. Ger det trovärdighet för en sån organisation? Nej.

Problemet blir ännu större när Ryssland är en av de fem permanenta nationerna i säkerhetsrådet. De röstar ner allt som är emot dom med sitt veto. Detta belyser grundproblematiken i FN. En organisation som i mångt och mycket

styrts av säkerhetsrådet, har en permanent medlemsnation som bryter mot regler och när de ska "straffas" röstar de ner förslaget.

Nu är det inte så att detta problem är unikt för Ryssland, eller på något sätt unikt problem, då andra nationer har dragit veto-kortet ofta i säkerhetsrådet. Men FN behöver se sig själva i spegeln och fundera över organisationens syfte och mandat att verka emot brott och för rättvisa och fred vid väpnade konflikter. Självklart är det bra att nationer möts och diskuterar saker, verkligen bättre än att inte göra det. Men det kan inte fortsätta vara en diskussionsklubb där vissa har mer rätt än andra. Det som är odemokratiskt på nationell nivå, varför ska det tillåtas på internationell nivå? För frågan när allt kommer omkring är vilken roll FN ska ha – vad är FN värt?

TEXT Harri Korhonen

ILLUSTRATION Shutterstock

Välklädd i värmen

NYTT SOMMARJOBB I ÅR? Kanske blir du sommarnotarie för första gången? De flesta arbetsplatser har en klädkod som kan vara mer eller mindre utfalad. Förhoppningsvis kan tipsen i denna artikel vara hjälpsamma när du planerar din garderob inför det splittrerna sommarjobbet.

MODET varierar och likaså våra stilförebilder. Oavsett personlig smak och stil bör vi dock hålla en lite mer klassisk och återhållsam klädstil på exempelvis fina juristbyråer eller vid domstolen.

Självklart fungerar en klassisk kostym eller dräkt på en byrå eller ett kontor i storstan. Är du lite osäker på den exakta klädkoden på din kommande arbetsplats kan du välja att bära

det under din första arbetsdag för att inte komma underklädd. En välstruken fin skjorta eller blus är förstas bästa kompis till kostymbyxan.

Detta kan verka självklart för många. Men vad gör man om temperaturen närmar sig 30 grader och vi fortfarande behöver följa etiketten på arbetsplatsen? Ja – det är ju inte läge för charterstassen, även om vädret skulle diktera det. Tänk istället på följande så kommer du att klara dig med stil:

Naturmaterial andas bäst så välj plagg av bomull och linne i första hand – speciellt närmast kroppen.

Tänk på att bära underkläder som inte syns genom de tunna sommarplaggen. Prova gärna nya kläder i olika ljus hemma innan du bär dem första gången så att du inte missar något.

Lite löst sittande kläder fungerar bäst i värmen.

Kanske lämnar du dina vanliga sommarsandaler eller sneakers vid entrén och byter om till de mer propra skorna inne på kontoret? Till kostymen eller dräkten ska skorna inte visa tårna. Oavsett om det gäller pumps, ballerina eller brogues – välj läder om möjligt då det andas bäst. Tunna diskreta strumpor i naturmaterial – och gärna ett par extra par att byta med – är ett tips.

Kortärmat under kavajen eller koftan en riktigt varm dag kan underlätta och är praktiskt om du vill kunna få lite sol på lunchrasten.

Klänningar, toppar och linnen bör inte vara för urringade men kan vara ärmlösa.

Om du bär klänning eller kjol och går bar-bent, välj med fördel ett plagg som inte är kortare än knäkort.

Ofta är det varmt ute men svalt inne i luftkonditioneringen. Tänk därför på att klä dig i flera lager så att du enkelt kan justera klädsel efter temperatur.

Det kan vara roligt att få blanda in sin personliga stil med jobbgarderoben. Det är enkelt att göra genom att till exempel välja något mer personliga accessoarer när det kommer till bälten, scarves, klockor eller smycken. Här är en något mer klassisk och sober stil passande om du vill kunna smälta in bland kollegorna. Det handlar dock om hur mycket man vågar och vill sticka ut och kan vara ett sätt att få sin egen så kallade signature-look (en egen, speciell stil som är lätt att känna igen).

Ett sätt att få inspiration och hjälp på vägen till att skapa sig en ny stil är att skaffa sig en förebild. Uppenbara förebilder inom detta ämne skulle kunna vara en valfri officiell representant såsom en kunglighet eller en politiker. Eller varför inte din favoritkaraktär i en serie som Suits? En snabb googling på din modeikon och några väl valda sökord såsom sommarklädd, sommar-mode, bäst klädd... så kan du få upp många bilder att inspireras av.

Här kommer flera stilfulla förebilder när det gäller den klassiska stilen: Jackie Kennedy, Audrey Hepburn, Angelina Jolie, Kronprinsessan Victoria, Nyamko Sabuni, George Clooney, Justin Timberlake, Henry Cavill, Ulf Kristersson, Per Lärnström.

TEXT Cristina Blixing

ILLUSTRATION Shutterstock

Sommar, sol och Summer Trainee på Roschier

SOMMAREN ÄR HÄR, vilket innebär att många universitetsstudenter gör sommarpraktik. Vi passade på att ställa några frågor till Omar Cutuna som arbetade som Summer Trainee på Roschier 2022.

ATT arbeta på en advokatbyrå under sommarledigheten från universitetet är populärt och platserna är attraktiva – och begränsade. Av den anledningen sökte Omar tjänsten som Summer Trainee redan i november året innan och väntan inför att börja jobbet var lång.

En lång väntan

Jag skickade in en ansökan till flera olika byråer, men Roschier stod högst upp och var den byrå jag helst ville jobba för och jag blev därför superglad då jag före jul fick besked om att jag blivit antagen efter en snabb rekryteringsprocess. Den tidiga rekryteringen gjorde ju att jag fick vänta ett bra tag innan det äntligen blev sommar och mina förväntningar hann växa sig stora. Framst såg jag fram emot att få praktisk erfarenhet av juristyrket och speciellt inom bank och finans, då det var det område jag ville jobba med. Utbildningen på universitetet är ju väldigt teoretisk så jag ville testa på hur det var att arbeta i en professionell arbetsmiljö tillsammans med kunniga jurister. Jag hade också en förhoppning om att lära känna Roschier bättre; verksamheten, kulturen och människorna, och börja bygga ett starkt nätverk.

Arbete pågår

I början av juni var det äntligen dags att börja mitt arbete på Roschier. Inledningsvis var det fokus på att lära känna byrån och de som arbetar där, både öv-

riga Summer Trainees och "min" praktikgrupp. Jag arbetade i Finance & Restructuring-gruppen och där fick jag en handledare, en så kallad tutor. Det var en jurist som hjälpte mig med mycket av det praktiska på byrån, men också med mina arbetsuppgifter. I mitt arbete fick jag bland annat upprätta utkast till styrelseprotokoll och ta fram olika typer av pantavtal, såsom aktiepant och låneavtal. Jag fick även göra olika typer av rättsutredningar och hänga med på olika möten och closings. Även om jag fick göra enklare uppgifter så kände jag att jag var med och bidrog till teamet.

Utöver det faktiska arbetet fick vi Summer Trainees också delta i olika interna utbildningar och en hel del sociala aktiviteter; middagar med både Summer Trainees-gruppen och min arbetsgrupp, vi spelade brännboll och gick till Gröna Lund. Och eftersom det trots allt var sommar blev det också en hel del kaffe, fika och AW på den berömda (och fantastiska) takterrassen.

Praktisk erfarenhet och ett starkare nätverk

Att testa på juristrollen i praktiken var otroligt lärorikt. Som Summer Trainee fick jag möjlighet att tillämpa teoretiska koncept och lära mig hur de fungerar i praktiken. Genom att arbeta i en verklig arbetsmiljö, tillsammans erfarna yrkesverksamma, fick jag en förståelse för olika arbetsmetoder och jag utvecklade min problemlösningsförmåga och

Omar Cutuna

förbättrade min kommunikations- och samarbetsförmåga.

Under mina sex veckor som Summer Trainee insåg jag hur stor skillnad det faktiskt är att arbeta med juridik i praktiken jämfört med att studera på universitetet, men också att även om man är ny och oerfaren så kan vara med och bidra.

Det jag främst tar med mig från förra sommaren och tiden som Summer Trainee är ett starkt nätverk och många nya vänner, både bland juristerna och övriga trainees.

TEXT & FOTO Roschier

Möt Ida Hillestad, jurist på MAQS, om livet på byrå

Vad var det som lockade med att jobba på byrå och varför just MAQS?

För mig var det möjligheten att vara en del av näringslivets många spännande projekt, affärer och samarbeten som lockade med att arbeta på affärsjuridisk byrå. Genom att arbeta på en affärsjuridisk advokatbyrå kommer man i kontakt med otroligt spännande företag där man som jurist blir en del av teamet som gör affären möjlig.

Jag sökte mig till MAQS eftersom jag ville arbeta på en större fullservicebyrå med sunda värderingar och där jag upplevde ett tydligt hållbarhetsfokus, både vad gäller extern rådgivning till klient, och ett strategiskt internt hållbarhetsarbete med högt uppsatta mål. MAQS ska uppnå klimatneutralitet till år 2030 och arbetar aktivt för detta och jag tror att ett strategiskt hållbarhetsarbete är en absolut förutsättning för ett långsiktigt värdeskapande, förbättrad konkurrenskraft och ökad lönsamhet - såväl för en advokatbyrå som för de klientbolag en byrå ger rådgivning till.

Därtill tilltalade den så kallade "MAQS-andan" mig, vilket är att företagskulturen på MAQS genomsyras av "där det professionella möter det omtänk-samma". Med andra ord att vi arbetar i en professionell och utmanande miljö men där vi tillsammans är genuint intresserade och engagerade för varandra. Jag vill inte arbeta på en arbetsplats där det är vassa armbågar och ett tävlingsklimat kollegor emellan, utan vill kän-

na en stark laganda och arbetsglädje i det vi skapar tillsammans.

Levde jobbet och livet på byrå upp till dina förväntningar?

Det tycker jag verkligen. Det är riktigt kul att arbeta på byrå och jag kan varmt rekommendera att gå den vägen i sitt arbetsliv som jurist. Arbetet är varierande, utmanande, givande och framför allt roligt. Man lär sig någonting nytt varje dag!

Vad jobbar du med? Vilken typ av arbetsuppgifter får du göra?

Jag arbetar i MAQS produktionsgrupp "Grön Affär" med M&A (företagsöverlåtelse), bolagsrätt och kommersiella avtal av olika slag, och detta främst med klienter som är verksamma inom energi- och klimatomställningen och vår branschatsning Renewables. Rent konkret innebär det att jag upprättar,

granskar och förhandlar till exempel aktieöverlåtelseavtal, aktieägaravtal, leveransavtal, serviceavtal och andra juridiska dokument för klienter verksamma inom exempelvis förnybar energiproduktion, förnybara bränslen, energilagring och energieffektivisering. Vår grupp har till exempel varit med i utvecklingen av land- och havsbaserad

Ida Hillestad, biträdande jurist i team Grön Affär på MAQS Advokatbyrå

Be the best you

We are looking for people with the distinct Roschier mindset. People with talent. People with dedication. People with a continuous drive to learn more and develop.

We take pride in recognizing talent and giving them a platform for reaching their full potential. At Roschier, you will have opportunities to work to the best of your ability and develop your talents to the full.

Apply today – and become the best version of yourself!

vindkraft, samarbeten för långsiktig solenergiförsörjning, förnybar metanol i kommersiell skala och pilotprojekt för grön vätgas. En väldigt spännande bransch att vara del av just nu där vi ser stor investeringsvilja, internationella samarbeten och banbrytande projekt där aktörer i Sverige och Skandinavien i många aspekter är världsledande.

En vecka är ofta inte sig lik den andra då man är med i många olika projekt där vissa är av längre karaktär och andra har en kortare tidshorison. Det är därför en stor mix i hur veckan kan se ut. Ibland är man på en spännande konferens och resande fot medan en annan dag är det avtalsgranskning vid skrivbordet på agendan.

Vad är mest utmanande med ditt jobb?

Jag skulle säga att det mest utmanande med mitt jobb är att hålla sig ständigt uppdaterad och förstå klientbolagens bransch, eftersom man ofta arbetar med en rad olika bolag och affärsområden på en större affärsjuridisk byrå. Projekten inom Renewables innebär inte sällan tekniska dimensioner som vi jurister behöver sätta oss in i eller i vart fall förstå essensen utav. Att exempelvis granska ett serviceavtal för en vindkraftspark som ska tecknas på 25 år innebär en hel del klurigheter av sådana slag.

Vad är framgång för dig?

Framgång för mig att vara lycklig, klyschigt nog. Det tror jag man uppnår genom att ha ett spännande och utmanande arbetsliv som man är intresserad av, samtidigt som det finns tid till annat viktigt i livet. Det är såklart en svår balansgång i vårt yrke men jag tror att

man behöver hitta sin egna balansbräda och hur den också kan se olika ut under olika perioder i livet.

Hur bidrar MAQS till en bra balans mellan arbete och privatliv?

På MAQS upplever jag att det finns stora möjligheter att forma sin vardag. Att arbeta som affärsjurist på en advokatbyrå är väldigt flexibelt på så sätt att man ofta kan styra över när arbetet utförs. Sedan kan det hända att det kommer perioder med en hel del att göra, såsom nu innan alla ska gå på semester och vill få allting klart på en gång. Men då får man helt enkelt hjälpas åt. Jag upplever att MAQS har rimliga krav på prestation där medarbetares återhämtning och vila också är av högsta prioritet. Sedan är det så att tillgänglighet är en parameter som genomsyrar advokatbranschen eftersom vi behöver finns där för våra klienter som en samarbetspartner när det så behövs.

Vad är ditt/dina bästa tips till studenter?

Under studietiden försökte jag se studierna som ett heltidsjobb. Att få in bra rutiner med att gå till biblioteket viss tid varje dag och variera dagarna med självständigt arbete och gruppdiskussioner tillsammans med kompisarna i klassen var en bra combo för min del. Sedan vill jag varmt rekommendera att försöka besöka olika typer av arbetsplatser under studietiden för att få en uppfattning om vad man tror skulle vara kul och för att etablera relationer. På så sätt fick jag chansen till spännande extrajobb och hade vid examen etablerat kontakter med en mängd olika typer av företag.

Juristyrket är så himla brett och galet nog kan man arbeta med det allra mesta. Om man redan under studierna hinna prova på lite olika saker blir det nog lättare att fundera över var man skulle vilja arbeta efter examen.

Medskick inför jobbsökandet/ valet av arbetsplats?

Jag tror det är viktigt att läsa på ordentligt när det kommer till valet av arbetsplats. Vad tycker du är roligt? Vad tycker du är viktigt hos en arbetsgivare? Trivs du på en större eller mindre arbetsplats? Vilken juridik lockar mer än den andra? Har arbetsplatsen ett aktivt jämställdhetsarbete och är det viktigt för dig? Det är såklart inte helt lätt att svara på de här frågorna innan man har kommit ut i arbetslivet men jag tror att det är viktigt att fundera på företagskultur, värderingar och hur arbetsgivaren arbetar med de frågor man tycker är viktiga. Som student känner man sig säkert lite i underläge på den där arbetsintervjun men det är minst lika mycket du som ska trivas hos arbetsgivaren för att det ska bli en bra match och du har också rätt att ställa tuffa frågor. Stort lycka till med studierna och jobbsökandet!

TEXT MAQS

FOTO Petra Björstad

Många jurister vill byta jobb

Var tredje jurist vill byta arbetsgivare och/eller arbetsuppgifter det närmsta året. Varannan jurist anger att lön och förmåner är viktigt vid byte av jobb och var tredje menar att en dålig arbetsmiljö är en anledning att byta jobb.

AKAVIAS senaste professionsundersökning riktad till jurister framkommer att 30 procent vill byta arbetsgivare och eller arbetsuppgifter det närmsta året. 53 procent svarar nej på frågan och vill inte göra någon större förändring i sitt arbetsliv.

– Att vilja byta jobb eller arbetsuppgifter behöver inte nödvändigtvis innebära att en verkligen gör allvar av sina önskemål, säger Ulrika Husmark, professionsanalytiker på Akavia. En viss rotation bland medarbetare på en arbetsplats är dessutom sunt och rimligt, för att få in nya perspektiv och kompetens. Samtidigt vore det problematiskt om var tredje jurist gör slag i saken och säger upp sig.

Undersökningen visar att varannan jurist tycker att lön och förmåner är viktigt när de byter jobb. Akavias professionsstyrelse för jurister tror att läskonjunkturen kan påverka viljan att byta arbete. Eftersom lönen är central för många jurister kan ett byte av jobb vara ett sätt att få upp sin lön då inflationen åter upp den vanliga löneökningen. Vid ett byte av arbetsgivare är uppfattningen att lönen kan öka rejält.

Var femte jurist i undersökningen tycker att arbetsmiljö, chef och kollegor är viktiga faktorer när de byter arbete och 32 procent skulle byta jobb om arbetsmiljön var dåligt. Det är inte förvånande, menar juriststyret. Jurister har ett stort behov av menings- och kunskapsutbyte med andra jurister. En god dialog är avgörande för att jurister ska kunna utvecklas och göra ett bra

jobb. Det kan vara en anledning till att arbetsmiljön uppfattas så viktig för jurister.

Var tredje jurist menar att möjligheten att själv bestämma var en utför jobbet är betydelsefullt, medan när en arbetar inte är lika viktigt. Nästa varannan jurist kan tänka sig att söka jobb i en annan del av Sverige och jobba på distans hemifrån. 12 procent vill i stället flytta till en annan del av Sverige, men jobba kvar hos sin nuvarande arbetsgivare.

– Det är intressant att så många jurister är öppna för att jobba på distans, det är något arbetsgivare bör ha i åtanke när de rekryterar, säger Ulrika Husmark. Att skapa förutsättningar för medarbetare att själva bestämma över var de jobbar ökar graden av välbefinnande.

Fler resultat från undersökningen:

Var fjärde jurist skulle byta jobb för att få nya utmaningar, ta ett nytt steg i karriären eller få bättre balans mellan arbete och fritid.

Nästan hälften av juristerna menar att intressanta arbetsuppgifter är avgörande för att ta ett nytt arbete.

Fler män än kvinnor tycker att lön och förmåner är viktigt när de söker nytt jobb, medan fler kvinnor än män tycker att flexibilitet kring var jobbet kan utföras och bra chef är viktigt.

Fler män än kvinnor skulle byta jobb på grund av högre lön och förmåner, medan flera kvinnor än män skulle byta

Ulrika Husmark

jobb på grund av dåligt arbetsklimat hos nuvarande arbetsgivare.

Om undersökningen

Undersökningen gjordes av Akavia med ett urval av förbundets medlemmar.

Målgruppen är ekonomer, jurister, it-akademiker, samhällsvetare, personalvetare och kommunikatörer. Undersökningen omfattar 6 677 gjorda intervjuer under perioden 19 april till 30 maj 2022 och är genomförd som en webbundersökning.

Utifrån ett stratifierat slumpmässigt urval blev svarsfrekvensen 27%. Resultaten är vägt på kön, ålder, sektor och profession. Av de svarande var 1 151 jurister. De hade en svarsfrekvens på 24%.

TEXT Ulrika Husmark

FOTO Åsa Hafmar

Jämställdhet en nyckel i Lindahls förbättringsarbete

FÖR ADVOKATFIRMAN LINDAHL är jämställdhet inte ett problem att hantera utan en framgångsfråga som involverar hela byrån. Tobias Wåhlén, VD på Lindahl, berättar om byråns arbete för att bli en ännu bättre arbetsgivare och rådgivare.

SOM en av landets ledande affärsjuridiska byråer är vårt uppdrag väldigt enkelt: Vi ska se till att våra klienter når sin fulla potential och lyckas i sina affärer. Samtidigt ska vi erbjuda en arbetsplats och en kultur som gör det möjligt för alla våra kompetenta medarbetare att fullt ut nå den egna potentialen, oberoende av kön eller andra faktorer som är irrelevanta för arbetet. Vi ska se till att de kan växa, utvecklas och bli skickliga rådgivare, samtidigt som de känner sig trygga och mår bra på jobbet. Att på detta sätt bidra till ett hållbart och värdeskapande näringsliv är vårt viktigaste samhällsuppdrag.

Vårt arbete för jämställdhet utgår från att alla på Lindahl ska ha samma schyssta förutsättningar och behandlas med respekt, empati och omtanke. Hos oss finns ingen plats för diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier i någon form. Varje individ har ett ansvar för sitt eget beteende och genom att vara medvetna om hur vi agerar kan vi alla bidra till en arbetsmiljö där människor trivs och där våra individuella skillnader kommer till sin rätt. Våra delägare och ledare har ett särskilt ansvar att vara goda förebilder för Lindahls värdegrund.

För oss är jämställdhet en ständig utvecklingsprocess, där vi återkommande behöver lyssna, förstå och förbättra. För några år sedan ville vi ta ett större kliv i vår utveckling för att bli en ännu bättre

arbetsgivare och rådgivare. Sedan dess har vi därför arbetat fokuserat med olika aspekter av jämställdhet. Det har varit viktigt för processen att alla ska vara med, och att den ska utgå från våra medarbetares önskemål och behov. Det har också varit viktigt att inte stanna vid diskussioner och undersökningar, utan att de samtal vi har ska leda till konkreta aktiviteter som lyfter oss. Och slutligen vill vi i mesta möjliga mån använda befintliga strukturer och rutiner för att bygga in jämställdhetsfrågorna i vardagen.

Exempelvis ska jämställdhetsfrågor – både kring karriär och utveckling, och rörande kultur och beteenden – vara en naturlig del av våra medarbetaresamtal. Vi kan erbjuda många spännande utvecklingsmöjligheter för våra medarbetare och många stannar länge på Lindahl. Det är ett gott betyg. Men om en medarbetare en dag lämnar oss, för att fortsätta sina lysande karriärer någon annanstans, vill vi också ha deras ärliga återkoppling om hur de upplevt Lindahls kultur och vilka tips de kan ge oss för fortsättningen. Alla på Lindahl ska veta hur vi förväntas behandla varandra i vardagen och hur man själv kan förvänta sig att bli bemött. Och om en situation trots allt skulle uppstå, där någon beter sig illa och någon annan påverkas negativt, har vi rutiner och metoder för att snabbt ta tag i det som hänt.

Jag vill gärna tänka på Lindahl som en raketbas. Vi ska ha all viktig teknik,

Tobias Wåhlén, VD på Lindahl

all kunskap och sunda värderingar, samt kunna ge all träning och coaching för att våra modiga och drivna medarbetare ska kunna ta avstamp och flyga i sina kompetensraketer precis så högt som de önskar. Vi vill så klart att de blir kvar hos oss, men om resan tar dem någon annanstans så är vi glada att ha kunnat bidra till utvecklingen.

Lyckas vi med våra ambitioner så frigör vi energi, skapar engagemang och når en otrolig höjd i våra kompetenser, som kan hjälpa våra klienter att nå sin fulla potential. Då skapar vi hållbart värde både för byrån, branschen och näringslivet i stort!

TEXT Tobias Wåhlén

FOTO Lindahl

Tydliga mål tar Vingens jämställdhetsarbete framåt

ADVOKATFIRMAN VINGE har de senaste åren tagit flera steg framåt när det kommer till att främja jämställdhet och mångfald i sin organisation. En arbetsplats bör erbjuda alla möjligheten att vara sig själva och växa i sitt arbete – det är Vinge övertygade om. Därför arbetar byrån för att säkerställa att alla medarbetare ges lika rättigheter och möjligheter.

FORSKNING visar att företag med en jämn könsfördelning är mer framgångsrika och har nöjdare medarbetare, så för min del har det alltid varit naturligt att driva den frågan på Vinge. Dessutom tycker jag att man har ett ansvar som kvinnlig ledare att agera förebild och bana väg för de som kommer efter”, säger Maria-Pia Hope, managing partner på Vinge sedan 2012.

För Maria-Pia har det varit självklart att bedriva ett jämställdhetsarbete som skapar förändring på riktigt, och hon betonar vikten av att arbeta långsiktigt genom att kontinuerligt lyfta frågorna internt.

”Jag är övertygad om att konkreta mål leder till konkreta resultat. År 2015 satte vi som första skandinaviska byrå därför upp målet att öka andelen kvinnor på seniora positioner genom att 50 procent av de som väljs in som delägare ska vara kvinnor. Nu skruvar vi upp ambitionerna ytterligare, under 2023 kompletterades målet till att också inkludera nyinvalda counsels”, berättar hon.

Arbetet har gett resultat, även om det är en bit kvar. Sedan målet infördes har den totala andelen kvinnliga delägare ökat från 15 till 27 procent kvinnor. Det kan jämföras med det genomsnittliga kvinnliga delägarskapet på cirka 17 procent bland större advokatbyråer i Sverige idag.

”För att åstadkomma förändring måste man våga ifrågasätta rådande strukturer, och här tror jag att hela branschen har ett fortsatt arbete att göra framåt. För det är i det dagliga arbetet som den verkliga förändringen sker. Att medarbetare oavsett kön får vara med i de mest avancerade projekten, och att alla ges samma förutsättningar att göra karriär”, avslutar Maria-Pia.

Hur arbetar du för att ge dina medarbetare lika förutsättningar och möjligheter?

”Vingens största tillgång är den samlade kompetens som vi på mycket kort tid kan förmedla till våra klienter i form av förstäneliga och korrekta juridiska råd. Den

levererar vi bäst om vi känner varandra, inklusive våra olika styrkor och erfarenheter. När kollegor ger av sig själva och vågar diskutera utifrån sin bakgrund, och inte bara lagtexter, kan vi som byrå besvara våra klienters frågor på ett mer fullständigt sätt. Det är min uppgift som ledare att uppmuntra det. Ju fler perspektiv desto bättre, då har vi lyckats. Det gör dessutom arbetsplatsen mycket roligare!”

Emelie Svensäter Jernstorp, delägare Vinge

”Vinge är den ledande advokatbyrån inom M&A på den svenska marknaden. Sett över de senaste tjugo åren har vi hanterat både flest och störst transaktioner. Ärendena är ofta väldigt komplexa, vilket kräver medarbetare med olika erfarenheter, kompetenser och infallsvinklar. Som chef har jag därför ett viktigt uppdrag att säkerställa att det finns en bra mix av medarbetare i teamet, samt att alla medarbetare, oberoende av kön och bakgrund, får samma förutsättningar och möjligheter att växa och avancera. För ju fler perspektiv vi har som är med och bidrar, desto starkare team blir vi.”

Jonas Bergström, delägare och Head of M&A Vinge

TEXT & FOTO Vinge

Delphi och jämställdhet på arbetsplatsen

Kvinnor har varit i majoritet på juristutbildningen under många år, men trots detta är männen fortsatt kraftigt överrepresenterade bland advokatbyråernas delägare.

JÄMSTÄLLDHETSARBETET tar dock allt större plats inom hela advokatbyråbranschen. Delphi är en av de större byråerna som arbetat aktivt med jämställdhets- och mångfaldsfrågor sedan flera år tillbaka.

Att bygga ett arbetsklimat där inkludering, jämlikhet och jämställdhet genomsyrar kulturen är ett långsiktigt mål på Delphi. Varje år avsätter byrån en budget för jämställdhetsarbete och man investerar stort i ledarskap och utbildningar för att öka kompetensen inom området. Stefan Erhag, Executive Partner på Delphi, menar att man behöver arbeta aktivt för att det ska ske förändring och förbättring.

– Vi är övertygade om att en hållbar arbetsplats skapar en attraktiv arbetsplats för nuvarande och framtida jurister och berikar verksamheten gentemot klienter.

Vad gör ni konkret för att öka jämställdheten på byrån?

Vår jämställdhetsgrupp som skapades för ungefär åtta år sedan har till uppgift att jobba fram olika initiativ och förslag till förbättringar. Vi jobbar aktivt

med jämställdhetsfrågor och ser till att frågan finns med i alla led i vår verksamhet. Jämställdhet är till exempel en stående punkt på alla våra styrelsemöten, partnernöten och personalmöten. Byråns partners utvärderas även årligen av alla medarbetare för att vi ska kunna följa upp i vilken mån de bidrar till en jämställd företagskultur. Samtliga medarbetare utvärderar även sig själva. Vi mäter och analyserar exempelvis könsfördelning, vård av barn för att upptäcka eventuella mönster och snedfördelningar.

Vidare arrangerar vi löpande utbildningar och workshops för alla medarbetare inom ämnen som unconscious bias, inkluderande företagskultur och mångfald. För att skapa förändring i ett tidigare skede samarbetar vi även med nätverk som NU: Nolla Utanförskapet och First, i syfte att inspirera ungdomar i utsatta områden och visa på olika möjligheter för fortsatta studier.

Det är viktigt att medarbetarna själva blir en del av jämställdhetsarbetet, säger Stefan Erhag. Riktlinjer och ledningsbeslut är en sak, men att involvera medarbetarna ger andra insikter som är viktiga i arbetet.

Ni prisades nyligen för Årets Initiativ inom ramen för Justitiapriset, berätta lite om det!

Ur jämställdhetsgruppen föddes en helt ny grupp, vår Föräldragrupp. Initiativet skapades utifrån ett behov av ett forum med fokus på att dela erfarenheter och finna konkreta strukturer och lösningar för att underlätta att kombinera ett tids-

Stefan Erhag

krävande arbetsliv med ett närvarande föräldraskap.

Delphi har tidigare även erhållit Justitiapriset år 2017 och 2021 som den advokatbyrå som arbetar bäst med jämställdhet där särskilt byråns kontinuitet, stabilitet, uthållighet och autenticitet i jämställdhetsarbetet uppmärksammas.

TEXT & FOTO Delphi

Nyttigt men hemmablint om #metoo

LINA MAKBOUL
Revolutionens första offer:
En berättelse om en granskning
Mondial förlag 2023

HÖSTEN 2017 avslöjade New York-pressen att filmproducenten Harvey Weinstein begått avancerade sexuella övergrepp mot kvinnor i branschen, vilket han nu skakar galler för. Snabbt fick därefter budskapet #metoo global spridning.

Utöver feminismen hade #metoo flera andra dimensioner. En gällde arbetslivet. Vilken kultur möter, säg, en ny-examinerad juristtjej på väg in i yrket? En annan aspekt, uthängningarna, var fokus för högprofilerat mediefolk och allra mest för Lina Makboul på SVT:s Uppdrag Granskning. Hur hon granskade medias agerande särskilt mot Aftonbladet-skrivaren Fredrik Virtanen, och hur hon själv bemöttes för detta, är ämne för hennes bok.

Makbouls kritik mot flera journalistkollegor är nyttig och befogad. Jämfört med det gedigna New York-grävet var den svenska pressens texter om Virtanen, och om teaterchefen Benny Fredriksson som kort därpå tog sitt liv, snabbt hopkokade. De byggde mest på uppgifter som var anonyma, gamla och svåra att kolla. En av ytterst få som utgjorde källa under eget namn var Cissi Wallin. Hon skrev på Instagram den 16 oktober 2017 att Virtanen våldtagit henne. Det ska ha skett 2006, hon po-

lisanmälde 2011, förundersökningen lades ner efter tio månader. Vi kan förstå spärrarna mot att anmäla direkt, vilket fick en egen hashtag #WhyIDidntReport, men tidningar bör inte vara alternativa domstolar.

Makboul blev hårt och orättvist åtgången för att hon satte källkritiska principer över den mer aktivistiska hållningen att inte ifrågasätta kvinnors berättelser. Hon anklagades bland annat för att "springa gubbarnas ärenden" och "trampa på kvinnor bara för att få bekräftelse av män". Anmärkningsvärt nog uttrycker hon själv motsvarande attityd till män som visat sympati för #metoo. En känd radioreporter får tillmälet "Daniel Fittan Öhman" av Makboul, som beskyller honom för "jakt på billig bekräftelse" och antyder att han tog kvinnors parti för att få ligga.

Men om Lina Makboul inte vill avkrävas feministiskt systerskap med Cissi Wallin så är väl Daniel Öhman, och jag, inte förpliktade till brödraskap med Virtanen? Eller med den dömde så kallade kulturprofilen. Eller med det tafsande borgarrådet i Stockholms kommun som fick en fallskärm på 4,8 miljoner kronor. Medan Virtanen ångrar att han var en "tölp", alltså ohysad, klädde kommunpolitikern sitt ertappade kladdande i medicinska termer. Johan Hakelius frågade sarkastiskt, i Fokus, om man bör ha handskar på sig när man hälsar på borgarrådet.

I Sverige uppkom över 50 yrkesspecifika och andra utlöpare ur #metoo såsom juristernas #medvilkenrätt,

räddningstjänstens #larmetgår, handels- och servicebranschens #obekvämarbetsid, kyrkans #vardeljus och idrottens #timeout. Denna mångfald syns inte i Makbouls bok. Likt sina meningsmotståndare har hon ett ganska hemmablint fokus på mediekändisar som hjältar, skurkar, offer och kompisar på trädgårdsfester.

För journaliststudenter borde *Revolutionens första offer* närmast bli obligatorisk kursbok. För juridikstudenter framstår läsvärdet som mera tveksamt. Och jag, som är mentor till yngre jurister och inte ser mig som part i något könkrig, var nog inte heller rätt målgrupp för boken.

TEXT David Munck

Juristprogrammet måste bli billigare – men inte för studenterna

Då detta nummer når ut har jag avklarat tre år av juristprogrammet. Tre år av eftergymnasiala studier gör mig, enligt Statistiska centralbyrån, till högutbildad.

PARALLELLT med dessa studier har jag medverkat i tio nummer av iusbäaren och, såvitt jag minns, har någon inför varje nummer föreslagit en artikel med spartips för studenter. Någon sådan artikel har varken författats eller publicerats, men det har visat sig att det kanske inte är studenterna som är i behov av spartips

– utan Juridiska institutionen.

Juridiska institutionen befinner sig liksom själva universitetet i ett kärt ekonomiskt läge. Detsamma gäller samhället i stort, som kastade sig ur pandemins iskalla vak in i krigets inferno. Institutionens resultat för 2022 hamnade omkring minus 25 miljoner kronor, varför besparingsåtgärder mäs-

te vidtas för att dra ner kostnaderna.

Många av dessa åtgärder kommer förhoppningsvis inte att medföra någon märkbar skillnad för studenter. Snart färdigutbildade jurister kommer exempelvis inte, till min vetskaps, fastkedjas i en mörk källare för att rätta tentamina. Däremot föreslås att nya amanuenser inte kommer anställas för att ersätta de nuvarande när dessas anställningar löper ut. Vidare uppmanas till mer webbaserad undervisning, i synnerhet för storföreläsningar där utgångspunkten är envägskommunikation. Man föreslår

även att minska antalet specialkurser och fristående kurser.

Angående det första exemplet vore det synd om framtida studenter överhuvudtaget inte får möjlighet att söka en amanuens tjänst. Jag kan ur egen erfarenhet, som amanuens i över två år, enbart hylla institutionen som arbetsplats. Kollegorna är beundransvärda och det är ett utmärkt arbete vid sidan om studierna, särskilt eftersom man snabbt kommer in i sin roll och lär sig uppgifterna. För egen del gav det mig också en försmak för akademien, som jag hoppas få återvända till för att doktorera. Tro då inte att något av vad jag skriver här handlar om personligt agg; det är inte jag som drabbas.

Under pandemin fick vi motvilligt vänja oss vid webbaserad undervisning. Det finns olika uppfattningar om hur föreläsningar via Zoom ter sig i förhållande till salsundervisning. Min upplevelse av Zoom är att engagemanget är lägre hos såväl studenter som föreläsare. Att vara ensam i sin kammare framför en datorskärm, generellt liggande halvnaken i sin säng, är inte lika stimulerande som att sitta i en föreläsningssal med tvåhundra nyfikna studenter. Men nåväl, om det skulle finnas pedagogiska fördelar med webbaserad undervisning kommer jag naturligtvis inte barrikadera mig i lättsalarna i studentrevolutionär anda.

Slutligen vore färre specialkurser troligen den förändring som kan påverka studenterna mest. Konkret kan nämnas att specialkursen i IT-rätt tillfälligt pausas och inte går under hösten 2023, vilket framstår som udda med hänsyn till att det är både samtidens och framtidens juridik – motsvarigheten hade varit att sluta undervisa i folkrätt våren 1945. Om andra kurser går samma öde till mötes, antingen permanent eller likt IT-rätten endast tillfälligt, kommer det leda till en våg av nya jurister som inte får en fullgod utbildning inom det område som de funderar på eller vet att de vill ägna sig åt.

Ovan har jag berört tre av de bespa-

ringsåtgärder som antingen föreslagits eller är på väg att genomföras. Lägg därtill universitetets lokaler. Ostädade salar med tuggummi under bänkarna, projektorer som inte fungerar och utrustning som inte anpassats för datorer tillverkade sedan millennieskiftet. Detta är för all del en fråga som ligger utanför institutionens kontroll, men att lokalerna fullkomligt skriker offentlig sektor är på intet sätt värdigt en av landets främsta juristutbildningar. Tack och lov att lärarnas skicklighet med råge lyckas väga upp mot undervisningsmiljön!

Jag klandrar inte institutionen eller universitetet för den rådande situationen. Jag är övertygad om att ekonomin sköts rätt, i den utsträckning som man känt till det rätta. I den bästa av världar hade vi givetvis badat i pengar och kunnat spendera i enlighet därmed, men dessvärre lever vi inte i den bästa av världar utan i denna. Nu måste vi därför acceptera läget och sträva efter en ekonomi i balans.

Mitt problem är inte den ekonomiska verkligheten utan dess innebörd. Dess innebörd för juriststudenter och blivande jurister, däribland blivande advokater, åklagare och domare. Även om besparingar görs där de får minst effekt på undervisningens kvalitet, är det pinsamt att juristprogrammet vid Stockholms universitet måste agera inom en allt snävare ekonomisk ram istället för att i möjligaste mån fostra goda jurister. Att fostra goda jurister, det är en framtidsinvestering som inte kan värderas i kronor.

TEXT Simon Napoléon Tell

FOTO Thinkstock

Dumsnålt?

I den lilla orten Bramber i grevskapet West Sussex, södra England, beslutade den lokala nämnden 1974 att minska elkostnaderna genom att släcka ner gatubelysningen under tre dygn. Så skedde, och motsvarande 120 kr sparades.

Dock kostade avstängningen 180 kr och påkopplingen 120 kr, så nettot blev ett minus. "Det hade alltså kostat 180 kr att tillbringa dessa tre nätter i mörker", konstaterar Stephen Pile, under rubriken "Snål spar och Fan tar", i boken "Mästerliga missar" (1979). Boken är full av dråpliga dundertabbar och han skrev den för att vi "översvämmas av böcker om hur man ska lyckas. Det har därför länge funnits ett behov av böcker om hur man misslyckas".

Jag berättar denna anekdot, inte för att förneka den ekonomiska kris som vi alla vet är högst verklig. Bara att effekten av en besparing inte alltid blir vad som avsågs.

TEXT David Munck

Fråga arbetsrättaren Rebecca

REBECCA HENRIQUES arbetar som arbetsrättsjurist och förhandlare hos Almega som är Sveriges ledande arbetsgivarorganisation inom tjänstesektorn. Rebecca har juridikexamen och en fil.kand. i personal- och arbetslivsfrågor.

Har du också en arbetsrättsfråga som du vill få svar på?
Mejla till arbetsratt@jurstud.com

Det här är en konflikt

FRÅGA: Kan inte du berätta mer om strejkrätt och konflikt med tanke på den tidigare aktuella tågförarstrejken?

SVAR: Om parterna inte kan komma överens i förhandlingarna under avtalsrörelsen kan endera parten säga upp avtalet och varsla om konflikt. Tack vare att ett nytt kollektivavtal för spårtrafiken kom till stånd innan varslet bröt ut så undveks den aviserade storstrejken och arbetsmarknadskonflikten bröt aldrig ut. Nedan beskrivs vad som händer steg för steg när en arbetsmarknadskonflikt utbryter.

Så länge kollektivavtalet gäller råder fredsplikt, det vill säga det är inte tillåtet att strejka eller lockouta, vägra övertid, blockera jobb eller vidta an-

dra stridsåtgärder. Den part som vill vidta stridsåtgärder för att få igenom sina önskemål måste först säga upp avtalet. Utlöpningstid och regler för uppsägning av avtalet framgår av giltighetsparagrafen i kollektivavtalet.

Om det inte går att komma överens i förhandlingarna kan endera parten säga upp avtalet och varsla om konflikt. När avtalet är uppsagt och löpt ut råder avtalslöst tillstånd, och det finns ingen fredsplikt. Det är bara parterna som kan besluta om konflikt, inte enskilda företag eller de anställda.

Varsel ska överlämnas

Konfliktvarsel ska överlämnas till motparten sju arbetsdagar i förväg, samtidigt ska Medlingsinstitutet informeras.

Medlingsinstitutet är en statlig myndighet med ansvar för medling i arbetstvister. Varslet måste innehålla uppgifter om vilken stridsåtgärd som kommer att genomföras, vilka som omfattas och när stridsåtgärden ska börja. Varslet ska vara så tydligt att den som varslats kan göra en rimlig bedömning av åtgärdens effekter på sin verksamhet.

Om någon av parterna vill utvidga konflikten till mer omfattande åtgärder eller till att omfatta fler företag ska detta varslas sju arbetsdagar i förväg, precis som det första varslet.

Vanliga konfliktåtgärder

Det finns inga regler om vilka stridsåtgärder som är tillåtna vid en arbetsmarknadskonflikt. Vanligt från

fackligt håll är strejk, övertidsblockad samt blockad mot nyanställning och inhyrning av personal. Blockad mot vissa typer av arbete förekommer också, liksom bojkott mot vissa varor eller produkter. Arbetsgivarna kan lockouta, det vill säga utestänga de anställda från arbetet.

Strejk innebär att arbetstagarna lägger ner arbetet. Anställda som deltar i strejk ska inte ha tillträde till arbetsplatsen eller företaget.

Med blockad menas i första hand att facket blockerar eller förhindrar arbete på ett företag, exempelvis genom att stänga av arbetskraft (övertids-, nyanställnings- och inhyrningsblockad) eller strypa leveranser av varor.

Vid lockout utestängs arbetsgivaren arbetstagare från arbetsplatsen. Lockout kan användas som svar på strejk.

Stridsåtgärderna kan omfatta ett flera eller alla företag i en arbetsgivarorganisation. Omfattningen kan sträcka sig från en, till flera grupper, eller samtliga anställda på arbetsplatsen, men också en hel bransch. Fackförbund bestämmer själva hur de vill utforma sin konflikt.

Fackförbund kan endast ta ut sina egna medlemmar i konflikt. Anställda som inte är med i ett fackförbund har dock rätt att förhålla sig neutrala. De kan då begära och beviljas tjänstledighet så länge konflikten pågår hos deras arbetsgivare.

När det pågår en arbetsmarknadskonflikt är det tillåtet att vidta stridsåtgärder i sympati med konflikten, även

på områden som redan träffat kollektivavtal. Sympatiåtgärder innebär att ett fackförbund begär att ett annat fackförbund ska ta ut vissa medlemmar i en konfliktåtgärd, till exempel strejk. Även om fackförbundet är bunden av kollektivavtal är det tillåtet att vidta sympatiåtgärder till stöd för annan som vidtagit en lovlig stridsåtgärd.

Medling

Innan konflikt bryter ut har parterna skyldighet att ställa upp på medling. Medlare utses av Medlingsinstitutet, eller enligt ett särskilt avtal om förhandlingsordning mellan parterna. Det mest kända avtalet om förhandlingsordning är Industriavtalet mellan fackförbund och arbetsgivare inom industrin.

Reglerna om stridsåtgärder och medling finns i medbestämmandelagen.

Undantag från konflikt

Skyddsarbete och områden där det kan vara samhällsfarligt att tillgripa stridsåtgärder kan undantas från konflikt. Vilka områden som kan bli föremål för undantag beror både på vad det är för verksamhet och hur omfattande konflikten är. Därför blir det alltid en bedömning från fall till fall av vad som är nödvändigt skyddsarbete och vad som är samhällsfarligt att inte utföra.

Under konflikten

Vad som händer medan konflikten pågår och hur mycket verksamheten påverkas beror på vilken, eller vilka, stridsåtgärderna är. Ibland kan verk-

samheten pågå som vanligt men med vissa störningar medan det i andra fall inte går att bedriva någon verksamhet alls.

När konflikten är över

Så fort parterna är överens och har undertecknat överenskommelse gäller fredsplikt, konflikten är slut och de anställda ska återgå i arbete.

TEXT Rebecca Henriques

Olägenheter eller lägenheter?

Stockholms kommuns detaljplan för 960 lägenheter och ett flertal företagslokaler i Liljeholmen överklagades av tre bostadsrättsföreningar (Brf) i trakten samt en byggnadsvårdsförening och Föreningen Södermalmsparkernas Vänner (FSV). De tre Brf befarar skugga över sina hus, belastning på grönytor, ökad trafik och betydande olägenhet med ekonomisk skada. Också FSV klagade över skuggning, nämligen av Tantolunden och Drakenbergsparken, samt inverkan på klimatet och på barnens miljö. Byggnadsvårdsföreningen klagade på relaterade rivningar. Därtill åberopades, av alla dessa klagande föreningar, riksintresset Stockholms innerstad. Överklagandena har nu avslagits av högsta instans Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) som menar att detaljplanen inte inkräktar på riksintressets område eller medför påtaglig skada på detta. Vidare bedömer MÖD att rivandet och byggandet har planerats inom plan- och bygglagens ramar, att allmänintresset är mycket starkt att expandera innerstan samt att bygglov i området kan förväntas åt förskolor med gårdar. Ett tekniskt råd var skiljaktigt och ville upphäva planen för dess inverkan på lek- och grönområden.

Verifiera fick avslag

I databasen Verifiera, som använder domar som källa, kan kunder söka på om en person fått tvångsvård för psykisk sjukdom eller missbruk. Integritetsskyddsmyndigheten har förelagt Verifiera AB att ta bort denna sökfunktion. Förvaltningsrätten i Stockholm har nu avslagit Verifieras överklagande. Förvaltningsrätten anser att funktionen strider mot artikel 9 i GDPR och att Verifiera inte kan stödja sig på undantaget för journalistiska syften. Verifiera har överklagat domen till kammarrätten, som nu också har meddelat prövningstillstånd.

TEXT David Munck

Boo i ägarlägenhet?

En ägarlägenhet skiljer sig från en bostadsrätt genom att ägas som fastighet istället för som andel i en Brf. För att dela upp ett hus i ägarlägenheter krävs så kallad tredimensionell fastighetsbildning. Detta får enligt 3 kap, 1 § fastighetsbildningslagen ske endast om det står klart att åtgärden är lämpligare än andra åtgärder för ändamålet. I en dom från MÖD, om en byggnation i Boo utanför Stockholm, understryks nu bestämmelsens restriktivitet. Huset ska ha tre lägenheter, vilka den ägande kvinnan vill bilda till tre fastigheter och då kunna sälja som separata ägarlägenheter. MÖD menar att det inte står klart att detta vore lämpligare än traditionell fastighetsbildning. Därmed kvarstår det lokala lantmäteriets beslut att neka den förrättning som kvinnan begärde.

ANNONS

ANSÖKAN OM STIPENDIUM TILL SVEN EDVARD HOLMQVISTS STIFTELSE

Sven Edvard Holmqvists Stiftelse utdelar stipendier till juriststudenter på Stockholms Universitet.

Företrädesvis har stipendier beviljats ambitiösa studenter som visat behov av hjälp att finansiera utlandsstudier inom ramen för juristutbildningen. Beslut i anledning av inkomna ansökningar behandlas under november årligen. Ansökan bör således inkomma i god tid dessförinnan för att hinna behandlas. Ansökan skall innehålla ett CV med underlag och en redogörelse för anledningen till ansökan med en uppskattning av de kostnader som det sökta stipendiet skall täcka.

ANSÖKAN STÄLLS TILL:

Sven Edvard Holmqvist Stiftelse c/o
Advokatfirman Sievo AB, Stockholmsvägen 18,
181 50 LIDINGÖ men inges helst per e-post till
roine@sievo.se

Clara Klingspor

Biträdande jurist

Redo för ledningsgruppen?

Vi tror på att ge alla medarbetare möjlighet att växa i sitt yrke,
påverka i sitt arbete och utrymme att vara sig själva.
Därför låter vi en nyanställd sitta med vid varje ledningsgruppsmöte.
Som en symbol för att få ta plats runt bordet
tog vi fram en specialtillverkad stol.

The Seat.

Vem är du och hur vill du utvecklas?
Starta din karriär på vinge.se/karriar

VINGE